

Силаи раҳми узиш инсоннинг жаннатга кирмай қолишига сабаб бўладиган катта гуноҳ ишлардандир. Аллоҳ таоло бундан Ўз паноҳида асрасин.

مَلَسَ وَهِيَ لَعْلَلِ صَيَّبَ لَنَا عِزُّ طِفْوٍ وَرَمَعِ نَبِ نَسْخَلِ أَوْ شَمْعِ أَلِ نَع
هُمَّ حَرَّتْ عَطَقَ إِذِ يَدُّ لُصَّ أَوْلَى نَكَلٍ وَءِئْفَاكُمُ لِبِ لُصَّ أَوْلَى سَيْلٍ لِقَاقِ
يُرَاخُبُ لَهَا أَوْرَ، أَهْلَ صَوِّ

Аъмаш, Ҳасан ибн Амр ва Фитрдан ривоят қилинади.

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Қилганига яраша қайтарган силаи раҳм қилувчи эмас. Аммо силаи раҳм қилувчи қариндошлари алоқани кесганда боғловчидир», – дедилар».

Бухорий ривоят қилган.

Яъни бошқалар ундан қариндошлик алоқасини узса ҳам у силаи раҳм қилаверади. «Сиздан угина, биздан бугина» деган ниятда бўлса, «У қилса, мен ҳам қиламан» деса, мукофот учун қилган бўлади. Бундай одам силаи раҳм қилган ҳисобланмайди. Бундай муомала бегоналарга ҳам қилинади.

Қариндоши ёмонлик қилса ҳам, силаи раҳм қилаверган одам ҳақиқий силаи раҳм қилувчи бўлади. Бу ерда жуда катта гап бор. Ҳозирги кунда қариндошлик алоқаларининг бузилишига кўпинча ана шу омил, яъни «У қилса, мен ҳам қиламан, у қилмаса, мен ҳам қилмайман» деган тушунча сабаб бўлмоқда.

Лекин ушбу ҳадиси шарифга амал қилинса, «Майли, бошқалар қилмаса қилмасин, лекин бу менинг бурчим, қилавераман», деб силаи раҳм қилаверса, бир-икки марталик ҳаракатдан кейин нариги тараф ҳам «Бу қияпти, мен ҳам қилмасам, уят бўлади» деб, икки томондан ҳам алоқалар йўлга қўйилиб кетади.

Мусулмонлик бурчини англаб етган кимса бу ишни аввалроқ қилишга уринади. Натижада қариндошлик, дўстлик, биродарлик алоқалари ҳеч қачон узилмайди.

عَلَّعَ لُوقِي هُنَّ لَلِ يَصْرَبِ اطَّخَلَّ نَبِ رَمَعِ نَأْمِ غَطْمِ نَبِ رِيْبُجِ نَع
نَبِ نُونُ كَيْلِ هُنَّ لَلِ أَوْ، مُمْ كَمَ أَخْرَأُ أَوْلِ صٍّ مُمْ كَمَ بَاسُنَّ أَوْ مَلَّ عَتِ رِبَّ نَمْلِ
مَحْرَلِ أَلْخَادُ نَمُّ هُنَّ بَبِ يَدُّ لُ مَلَّ عِيْ وَلَوْ عِيْ شَلِ هِيْ خَأُ نَبِ بَوْلِ جُرْلِ
بَدَّ أَلِ يَفُّ يُرَاخُبُ لَهَا أَوْرَ، هَا هَا نَعِ كَلَّ ذُ عَا زُوَأْ

Жубайр ибн Мутъим розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Умар ибн Хаттоб розияллоху анху минбарда туриб, дедилар:

«Насабларингизни ўрганинг, сўнгра қариндошлар билан силаи раҳм қилинг. Аллоҳга қасамки, бир одам билан иккинчи одам ўртасида нарсалар (турли муносабатлар) бўлади. Агар улар ораларидаги қариндошлик омилини билганларида, уни поймол қилишдан сақланган бўлар эдилар», – деди».

Бухорий «Адаб»да ривоят қилган.

Яъни бир одам бошқа бир одамга қариндош эканини билмай туриб, бирор ёмонлик қилиб қўйиши мумкин. Лекин «қариндош» деган тушунча бўлса, қариндошим экан, деб, ёмонлик қилмайди. Шунинг учун қариндошларни аниқлаб, билиб олиш лозим.

Аслида, Исломда ҳеч кимга ёмонлик қилишга тарғиб йўқ. Лекин банданинг одати шу – қариндошга бошқачароқ, илиқроқ муносабатда бўлади. Шунинг учун насаби қаерга бориб тақалади, ким қандай қариндош бўлади – буларни аниқ билиб олса, жуда яхши бўлади. Бу нарса ҳатто оддий инсоний муносабатларга – юмшоқ гапириш, илиқ муомалага ҳам таъсир қилар экан.

Ҳар бир киши ўз насабини ва у орқали қавм-қариндошини яхшилаб ўрганиб бориши яхши иш ҳисобланади. Кўпгина мусулмон халқлар айнан қариндошларини яхши таниб, уларга силаи раҳм қилиш ниятида авлодлари тарихини ўрганиб келганлар. Уларнинг бу борада авлоддан авлодга ўтиб келаётган силсилалари ҳам бор.

Бошқалар ҳам бу ишга аҳамият берсалар, ушбу ривоятда кўтарилган масалага амал қилинган бўлади.

«Бахтиёр оила» китоби асосида тайёрланди